

VANDA

**ÄNDRING AV LÄROPLANEN FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN I
VANDA/KAPITEL 5.4 ELEVVÅRD OCH FRÄMJANDE AV TRYGGHET OCH
SÄKERHET**

Innehåll

Innehåll.....	1
KAPITEL 5.4 Elevvård.....	3
5.4.1 Yrkesövergripande samarbete inom elevvården.....	3
5.4.2 Gemensam elevvård.....	5
5.4.3 Individuell elevvård.....	6
5.4.4 Elevvårdsplaner.....	9
5.4.5 Frågor som avgörs på lokal nivå och uppgörandet av en skolspecifik elevvårdsplan.....	10

ÄNDRING AV GRUNDERNA FÖR LÄROPLANEN FÖR DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för läropliktiga

Utbildningsstyrelsen har beslutat att ändra hela kapitel 5.4 Elevvård och främjandet av trygghet och säkerhet i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i enlighet med bilagan.

Föreskriften gäller fr.o.m. 1.8.2014 tillsvidare.

Föreskriften förutsätter att utbildningsanordnarna ändrar läroplanen. Utbildningsanordnarna ska ta i bruk läroplanen 1.8.2014.

Utbildningsanordnarna kan inte lämna denna föreskrift obeaktad eller avvika från den.

I detta dokument har texterna skrivits med olika färger för att tydliggöra vilka texter gäller på riksnivå, stadsnivå och skolnivå enligt följande:

- De svarta texterna är de av utbildningsstyrelsen utarbetade grunderna för läroplanen
- **De röda texterna är specifika för Vanda stad och gäller även för samtliga skolor.**
- **De blå texterna hänvisar till övriga skolspecifika handlingar som skolan utarbetar och som även omfattar ärenden som rör elevvården och främjandet av säkerheten (t.ex. skolans läsårsplan, skolans välfärdsmap, plan för samarbetet mellan hem och skola)**
- **De gröna texterna gäller de delar som skolan skriver in i den skolspecifika elevvårdsplanen.**

Den skolspecifika elevvårdsplanen utgör skolans andel av läroplanen för elevvård och säkerhet i Vanda. Dessutom beskriver skolan de ärenden som krävs enligt Utbildningsstyrelsens läroplansgrunder, bland annat i skolans välfärdsmap och läsårsplan.

KAPITEL 5.4 Elevvård

I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen används begreppen elevvård, elev och skola i stället för de i lagen om elev- och studerandevård använda begreppen elevhälsa, studerande och läroanstalt¹.

I takt med att barnens och de ungas uppväxtmiljö och skolans verksamhetsmiljö förändras, har elevvården blivit en allt viktigare del av skolans kärnverksamhet. Elevvården hänger nära samman med skolans fostrings- och undervisningsuppdrag. Elevvårdsarbetet ska utgå från barnets bästa².

Eleven har rätt att avgiftsfritt få den elevvård som behövs för att eleven ska kunna delta i undervisningen³. Elevvård innebär att främja och upprätthålla elevens studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa, sociala välbefinnande och verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa i skolan. Elevvården ska i första hand bestå av förebyggande, gemensam elevvård som stödjer hela skolan. Utöver det har eleverna också lagstadgad rätt till individuell elevvård⁴. Yrkesövergripande samarbete är centralt inom elevvården. Elevvårdsarbetet ska grunda sig på konfidentialitet och ett respektfullt förhållningssätt till eleven och vårdnadshavaren samt att man stödjer deras delaktighet.

Elevvården i den grundläggande utbildningen och planerna som anknyter till den regleras i lagen om elev- och studerandevård. I detta kapitel beskrivs de centrala principerna för elevvården och målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet. Kapitlet innehåller även anvisningar för arbetet med den lokala läroplanen och den skolspecifika elevvårdsplanen. Stödet för lärande och skolgång som ingår i undervisningen beskrivs i kapitel 7 i grunderna för läroplanen⁵.

5.4.1 Yrkesövergripande samarbete inom elevvården

¹ Lag om elev- och studerandevård (1287/2013) 1 § 3 mom.

² FN:s konvention om barnets rättigheter 1989

³ Lag om elev- och studerandevård 9 § 4 mom.

⁴ Lag om elev- och studerandevård 3 § 1 och 2 mom.

⁵ Lag om elev- och studerandevård 6 §

Elevvården ska ordnas genom yrkesövergripande samarbete med undervisningsväsendet och social- och hälsovårdsväsendet så att elevvården bildar en fungerande och sammanhängande helhet⁶. Elevvården ska genomföras i samarbete med eleven och elevens vårdnadshavare med hänsyn till elevens ålder och förutsättningar. Vid behov ska man också samarbeta med andra aktörer.⁷ Om det finns orsak till oro gällande skolgemenskapen eller i anknytning till elevernas välbefinnande försöker man hitta en lösning i samarbete med eleverna och vårdnadshavarna.

Elevvården i skolan är en uppgift som hör till alla som arbetar i skolgemenskapen och alla som ansvarar för elevvårdstjänsterna. Skolans personal bär det primära ansvaret för välbefinnandet i skolgemenskapen.⁸ Till elevvårdstjänsterna hör psykolog- och kuratorstjänster samt skolhälsovårdstjänster⁹. Dessa experters uppgifter berör både individen, gemenskapen och samarbetet. Tjänsterna ska vara lätt tillgängliga för eleverna och vårdnadshavarna¹⁰. Tjänsterna ska ordnas inom lagstadgad tid¹¹.

Eleverna och deras vårdnadshavare ska informeras om den elevvård som finns att tillgå och anvisas att söka de elevvårdstjänster som de behöver¹². Elevens och vårdnadshavarens delaktighet i elevvården, systematiskt samarbete och information om elevvården ökar kännedomen om elevvården och sänker tröskeln att anlita tjänsterna. Att personalen inom olika yrkesgrupper konsulterar varandra är en viktig arbetsmetod inom elevvården.

Målen, uppdragen och principerna för genomförandet av elevvården ska utgöra en sammanhängande kontinuitet som sträcker sig från förskoleundervisningen till utbildningen på andra stadiet. Kommunikationen mellan de olika utbildningsstadierna är viktig när man funderar över elevvården som helhet. Enhetliga förfaringssätt stödjer elevens hälsa, välbefinnande och lärande i de olika utvecklingsstadierna. Samarbetsstrukturerna, -formerna och -förfaringssätten för den yrkesövergripande elevvården ska utvecklas inom skolan och med olika samarbetsparter. Utvecklingsarbetet förutsätter systematisk utvärdering av elevvården¹³.

⁶ Lag om elev- och studerandevård 9 § 1 mom.

⁷ Lag om elev- och studerandevård 3 § 4 mom. och 18 § 1 mom.

⁸ Lag om elev- och studerandevård 4 § 1 och 2 mom.

⁹ Lag om elev- och studerandevård 3 § 3 mom.

¹⁰ Riksdagens kulturutskotts betänkande 14/2013 rd

¹¹ Lag om elev- och studerandevård 15 § och 17 §

¹² Lag om elev- och studerandevård 11 § 1 och 2 mom.

¹³ Lag om elev- och studerandevård 25 §

Elevvårdsgupper¹⁴

Utbildningsanordnaren ska tillsätta en styrgrupp för elevvården och elevvårdsgupper för de enskilda skolorna. Ärenden som gäller en enskild elev ska behandlas i en expertgrupp som tillsätts från fall till fall. Alla tre grupper har sina egna uppgifter och en sammansättning som bestäms utgående från uppgifterna. Alla elevvårdsgupper ska vara yrkesövergripande, vilket innebär att gruppen utöver undervisningspersonal också ska ha medlemmar som företräder skolhälsovården samt psykolog- och kuratorstjänster i enlighet med vad ärendet som behandlas förutsätter.

Styrgruppen ansvarar för den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av den enskilda utbildningsanordnarens elevvård. Styrgruppens uppgifter kan också skötas av någon annan för ändamålet lämplig grupp. Två eller flera utbildningsanordnare kan också ha en gemensam styrgrupp. Samma grupp kan också vara gemensam för flera utbildningsformer och det är då befogat att använda benämningen styrgrupp för elevhälsa.

Skolans elevvårdsgrupp ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av skolans elevvård. Gruppen leds av en person som utses av utbildningsanordnaren. Utbildningsanordnaren ska tillsammans med de sektorer som producerar elevvårdstjänster bestämma om gruppens sammansättning, uppgifter och förfaringssätt. Elevvårdsgruppen kan vid behov höra experter. Gruppens viktigaste uppgift är att främja välbefinnande och säkerhet i skolan och att genomföra och utveckla övrig gemensam elevvård.

En expertgrupp ska sammankallas för att utreda behovet av stöd och ordna elevvårdstjänster för en enskild elev eller en viss elevgrupp. Gruppen sammankallas av den person i undervisningspersonalen eller elevvården som ärendet på grund av personens arbetsuppgifter hör till¹⁵. Gruppens yrkesövergripande sammansättning bestäms från fall till fall och utgående från ärendet som behandlas. Expertgruppen ska utse en ansvarsperson inom gruppen. För att utse experter till medlemmar i gruppen och för att andra samarbetspartner eller närstående till eleven ska få delta i arbetet i gruppen förutsätts elevens eller vårdnadshavarens samtycke.

5.4.2 Gemensam elevvård

Elevvården är en viktig del av verksamhetskulturen i den grundläggande utbildningen. Till den gemensamma elevvården hör att följa upp, utvärdera och utveckla välbefinnandet i skolgemenskapen och elevgrupperna. Dessutom ska

¹⁴ Lag om elev- och studerandevård 14 § 1–4 mom.

¹⁵ Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om elev- och studerandevård 67/2013

men se till att skolmiljön är hälsosam, trygg och fri från hinder.¹⁶ Gemensamma förfaringssätt ska utvecklas i samarbete med eleverna, vårdnadshavarna och övriga myndigheter och aktörer som främjar barns och ungas välbefinnande.

Att eleverna och vårdnadshavarna är delaktiga och får sin röst hörd i frågor som gäller den gemensamma elevvården är viktigt och stärker välbefinnandet. Utbildningsanordnaren ska främja elevernas delaktighet¹⁷. Elevvården skapar förutsättningar för samhörighet, omsorg och öppen växelverkan i skolan. Förfaringssätt som ökar delaktigheten hjälper också till att förebygga och upptäcka problem i ett tidigt skede och ordna det stöd som behövs.

Eleven har rätt till en trygg studiemiljö¹⁸. Det innebär såväl fysisk och psykisk som social trygghet. Utgångspunkten för ordnandet av undervisningen är att garantera elevernas och personalens säkerhet i alla situationer. En lugn atmosfär främjar arbetsron. Ordningsregler ökar säkerheten, trivseln och den interna ordningen i skolan¹⁹. Utbildningsanordnaren ska som en del av den skolspecifika elevvårdsplanen utarbeta en plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasseri. Om det förekommit trakasserier, mobbning eller våld i skolan eller på skolvägen, ska läraren eller rektorn informera vårdnadshavarna till de inblandade eleverna.²⁰

Omsorg om skolbyggnad, undervisningslokaler och läromedel bidrar till en hälsosam och trygg miljö. Skolan ska ha enhetliga förfaringssätt för undervisning som genomförs i olika lärmiljöer och för rasterna. Säkerhetsanvisningar för undervisningen i olika läroämnen ska följas. Utbildningsanordnaren ska se till att elevens lärmiljö är trygg under perioden med praktisk arbetslivsorientering. Man ska systematiskt främja och följa upp välbefinnandet i skolgemenskapen och att skolmiljön är hälsosam och trygg. Skolmiljön ska granskas och utvärderas med tre års mellanrum²¹. Till främjande av trygghet hör också de förfaringssätt som gäller skoltransporterna, datasäkerheten och att förebygga olyckor.

5.4.3 Individuell elevvård

Med individuell elevvård avses skolhälsovårdstjänster, psykolog- och kuratorstjänster som ges eleven samt yrkesövergripande elevvård som gäller en enskild elev²². De omfattande hälsoundersökningar som genomförs inom

¹⁶ Lag om elev- och studerandevård 4 § 1 mom.

¹⁷ Lag om grundläggande utbildning 47 a § 1 mom. (1267/2013)

¹⁸ Lag om grundläggande utbildning 29 § 1 mom. (1267/2013)

¹⁹ Lag om grundläggande utbildning 29 § 4 och 5 mom. (1267/2013)

²⁰ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 4 punkten och Lag om grundläggande utbildning 29 § 3 och 7 mom. (1267/2013)

²¹ Hälso- och sjukvårdslag (1326/2010) 16 § 2 mom. och Statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga (338/2011) 12 §

²² Lag om elev- och studerandevård 5 § 1 mom.

skolhälsovården och andra återkommande kontroller är en del av den individuella elevvården. Sammanställningarna av dem ger information som också kan användas inom den gemensamma elevvården.

Målet med den individuella elevvården är att följa upp och främja elevens utveckling, hälsa, välbefinnande och lärande som helhet. Det är också viktigt att garantera tidigt stöd och förebygga problem. Elevernas individuella förutsättningar, resurser och behov ska beaktas både när elevvårdsstödet planeras och i skolans vardag.

Individuell elevvård förutsätter alltid elevens och vid behov vårdnadshavarens samtycke²³. Elevens delaktighet, egna önskemål och åsikter om åtgärder och lösningar som gäller honom eller henne ska beaktas enligt elevens ålder, utvecklingsnivå och övriga personliga förutsättningar²⁴. Växelverkan ska vara öppen och präglas av respekt och konfidentialitet. Arbetet ska ordnas så att eleven upplever situationen som rofylld och att han får sin röst hörd. Bestämmelser om sekretess och överlämnande av uppgifter ska följas i elevvårdsarbetet.

Också när det gäller stöd för en enskild elev ska behandlingen av ett ärende i en expertgrupp och gruppens sammansättning grunda sig på elevens eller vid behov vårdnadshavarens samtycke. Med specifikt skriftligt samtycke av eleven eller vårdnadshavaren får behövliga samarbetsparter inom elevvården eller närstående till eleven delta i behandlingen av ärendet²⁵. Medlemmarna i gruppen har dessutom rätt att be behövliga experter om råd i elevens ärende²⁶.

Behandlingen av en enskild elevs ärende i en expertgrupp ska dokumenteras i en elevvårdsjournal. Den ansvariga i gruppen ska i elevvårdsjournalen anteckna de uppgifter som är nödvändiga för att ordna och genomföra den individuella elevvården. Anteckningarna kan också göras av andra medlemmar i expertgruppen. Journalen ska föras i fortlöpande och kronologisk form. Enligt lagen om elev- och studerandevård ska journalen innehålla följande uppgifter:²⁷

- elevens namn, personbeteckning, hemkommun och kontaktinformation samt, för minderåriga elever, vårdnadshavarens eller en annan laglig företrädarens namn och kontaktinformation
- datum för dokumenteringen samt vem som gjort den och hans eller hennes yrkes- eller tjänstställning,
- vem som deltagit i mötet och deras ställning,
- vad ärendet gäller och vem som inlett ärendet,

²³ Riksdagens kulturutskotts betänkande 14/2013 rd

²⁴ Lag om elev- och studerandevård 18 § 1 mom.

²⁵ Lag om elev- och studerandevård 19 § 1 och 2 mom.

²⁶ Lag om elev- och studerandevård 19 § 3 mom. och lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 26 § 3 mom.

²⁷ Lag om elev- och studerandevård 5 § 2 mom. och 20 § 1, 3 och 4 mom.

- vilka åtgärder som vidtagits medan elevens situation har utretts, såsom utlåtanden, undersökningar och utredningar,
- vilka åtgärder som vidtagits, såsom samarbete med olika parter samt tidigare och nuvarande stödåtgärder,
- uppgifter om behandlingen av ärendet vid gruppens möte, mötesbesluten och planen för genom-förande av besluten, samt
- vem som ansvarar för genomförandet och uppföljningen

Om uppgifter i en elevvårdsjournal lämnas ut till en utomstående, ska det i handlingen dessutom antecknas vilka uppgifter som lämnats ut, till vem och på vilka grunder.²⁸

Elevvårdsjournaler och övriga dokument som man inom elevvården upprättat eller erhållit angående enskilda elever ska införas i ett elevvårdsregister. Utbildningsanordnaren ansvarar för behandlingen av personuppgifter och upprätthåller ifrågavarande register. Uppgifter som införts i elevvårdsregistret och som gäller en enskild elev eller någon annan enskild person är sekretessbelagda²⁹.

Skolhälsovårdspersonalen och psykologerna ska på föreskrivet sätt anteckna det individuella elevvårdsarbetet i en patientjournal och andra journalhandlingar. På motsvarande sätt ska kuratorerna inom elevvården anteckna klientuppgifterna i en klientjournal³⁰.

Trots sekretessbestämmelserna har de som deltar i anordnandet och genomförandet av individuell elevvård för en elev rätt att av varandra få och till varandra och den myndighet som ansvarar för elevvården lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att den individuella elevvården ska kunna ordnas och genomföras³¹. De har också rätt att få och till varandra och till elevens lärare, rektor och utbildningsanordnaren lämna ut information som är nödvändig för att elevens undervisning ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt³². Den som lämnar ut information måste till exempel överväga om det handlar om information som är nödvändig för att garantera elevens eller de övriga elevernas säkerhet. Informationen kan till exempel gälla en sjukdom som eleven har som måste beaktas i undervisningssituationerna. Även om det finns en lagstadgad grund för att lämna ut information är det, med tanke på samarbetet och förtroendet, alltid bäst att i första hand be om elevens eller vårdnadshavarens samtycke för att lämna ut sekretessbelagda uppgifter.

Om en elev övergår till undervisning eller utbildning som ordnas av en annan utbildningsanordnare, ska den tidigare utbildningsanordnaren begära samtycke

²⁸ Lag om elev- och studerandevård 20 § 5 mom.

²⁹ Lag om elev- och studerandevård 21 § 1 och 22 § 1 mom.

³⁰ Lag om elev- och studerandevård 20 § 2 mom., Lag om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 12 § och Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000)

³¹ Lag om elev- och studerandevård 23 § 2 mom.

³² Lag om grundläggande utbildning 40 § 2 mom. (1288/2013)

av eleven eller vid behov av elevens vårdnadshavare till att sådana sekretessbelagda uppgifter i elevvårdens klientregister som behövs för elevvårdens kontinuitet får överlämnas till den nya utbildningsanordnaren³³. Däremot ska uppgifter som är nödvändiga med tanke på ordnandet av undervisningen, trots sekretessbestämmelserna och utan dröjsmål, överlämnas till den nya utbildningsanordnaren eller anordnaren av gymnasieutbildning eller yrkesutbildning. Motsvarande uppgifter kan också ges på den nya utbildningsanordnarens begäran³⁴.

5.4.4 Elevvårdsplaner

Läroplanen ska till den del den berör elevvården göras upp i samråd med de myndigheter som sköter uppgifter inom den kommunala social- och hälsovården³⁵. Eleverna ska ges möjlighet att delta i beredandet av läroplanen, planerna som anknyter till läroplanen och skolans ordningsstadga. Skolans elevkår ska höras innan planerna och reglerna fastställs³⁶. Beredningsarbetet ska ske i samarbete med vårdnadshavarna och vid behov också med andra myndigheter och samarbetspartner.

På lokal nivå består elevvårdsplanen av tre olika planer som tillsammans styr planeringen och genomförandet av elevvården. Planerna ska utarbetas i yrkesövergripande samarbete. Planerna är:

- en välfärdsplan för barn och unga, där uppgifter om elevvården antecknas³⁷,
- en beskrivning av elevvården i den lokala läroplanen³⁸ och
- skolspecifik elevvårdsplan³⁹.

Avsnittet om elevvård i den lokala läroplanen och skolspecifika elevvårdsplaner ska utarbetas utgående från välfärdsplanen för barn och unga och övriga riktlinjer som gäller barns och ungas välbefinnande och trygghet i kommunen.

³³ Lag om elev- och studerandevård 23 § 3 mom.

³⁴ Lag om grundläggande utbildning 40 § 4 mom. (1288/2013)

³⁵ Lag om grundläggande utbildning 15 § 2 mom. (477/2003)

³⁶ Lag om grundläggande utbildning 47a § 1 och 3 mom. (1267/2013)

³⁷ Lag om elev- och studerandevård 12 § och Barnskyddslag (417/2007) 12 § 1 mom.

³⁸ Lag om grundläggande utbildning 14 § 2 mom. (477/2003)

³⁹ Lag om elev- och studerandevård 13 §

5.4.5 Frågor som avgörs på lokal nivå och uppgörandet av en skolspecifik elevvårdsplan

Beskrivning av elevvården i den lokala läroplanen

Läroplanen ska beskriva de lokala målen och tillvägagångssätten inom elevvården i den grundläggande utbildningen. Sambandet med välfärdsplanen för barn och unga ska beskrivas i läroplanen, liksom de riktlinjer som styr arbetet med de skolspecifika elevvårdsplanerna. Det är ändamålsenligt om riktlinjerna för elevvårdsplanerna innehåller en grundstruktur och en del av de ärenden som ska ingå i planerna. På det viset kan man säkerställa att planerna är tillräckligt enhetliga i alla skolor. De gemensamma delarna ska preciseras och kompletteras skolvis.

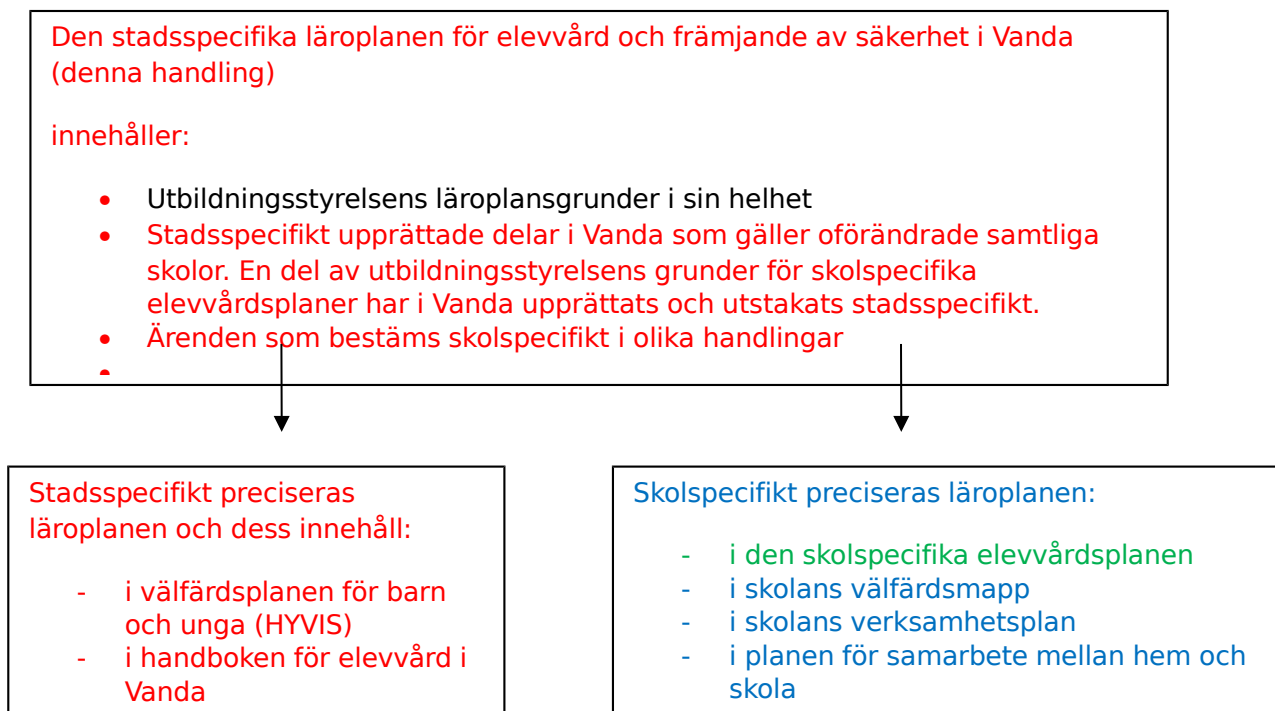
Läroplanen för elevvård och främjande av säkerheten i Vanda består av fem delar:

- 1. Läroplanen för elevvård specifik för Vanda stad (denna handling) innehåller det stadsspecifika innehåll och de riktlinjer i läroplanen som gäller samtliga skolor. Det stadsspecifika innehållet i elevvårdens läroplan konkretiseras i handboken för elevvård i den grundläggande utbildningen i Vanda.**
- 2. Den välfärdsplan för barn och unga som barnskyddslagen förutsätter (HYVIS i Vanda) innehåller de ärenden som definierats i lagen om elev- och studerandevård och i de nationella läroplansgrunderna.**
- 3. Skolorna kompletterar den skolspecifika elevvårdsplanen med de ärenden som fastställts i denna handling och som inte har beskrivits eller som det inte har dragit upp riktlinjer för stadsspecifikt. Denna skolspecifika elevvårdsplan ska också ingå i välfärdsmappen.**
- 4. I Vanda innehåller skolans välfärdsmapp (tidigare säkerhetsmapp) de handlingar som ska ingå i den skolspecifika elevvårdsplanen enligt de nationella läroplansgrunderna. Dessa är:**
 - hur man agerar vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer (tidigare krisplan)
 - en plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier (antimobbningsplan)
 - skolans ordningsregler eller andra ordningsföreskrifter som tillämpas i skolan

- hur man förebygger användning av alkohol och andra rusmedel och hur man ingriper i användningen (tidigare rusmedelsplan)
- skolans räddningsplan
- anvisningar om hur olyckor förebyggs i skolan och om första hjälpen
- läkemedelsplan
- skolspecifik elevvårdsplan

5. I skolans årliga verksamhetsplan registreras de ärenden i läroplanen som det inte är ändamålsenligt att skriva in i läroplanen, då de uppdateras årligen och har varierande innehåll.

Bild 1: Vad läroplanen för elevvård och främjande av säkerheten i Vanda omfattar

Skolorna meddelar om uppdateringen av de skolspecifika planerna i samband med verksamhetsplanen.

De stadsspecifika ärendena inom elevvården i Vanda specificeras och konkretiseras i handboken för elevvård, som dock inte är en egentlig läroplanshandling. Handboken för elevvård uppdateras alltid årligen före början av ett nytt läsår.

Elevvård i välfärdsplanen för barn och unga i Vanda:

Vandas välfärdsplan för barn och unga (HYVIS) innehåller de uppgifter som krävs enligt lagen om elev- och studerandevård. Dessa är:

- 1) elevhälsans målsättning och de centrala principerna för det lokala arbetssättet
- 2) en bedömning av det totala behovet av elevhälsa och av de elevhälsotjänster, de assistenttjänster och den stöd- och specialundervisning som är tillgängliga
- 3) åtgärderna för en förstärkt generellt inriktad elevhälsa och ett förstärkt tidigt stöd till de studerande
- 4) uppgifter om genomförandet och uppföljningen av planen och om utvärderingen av elevhälsans kvalitet.

Välfärdsplanen för barn och unga godkänns av stadsfullmäktige och ses över minst en gång per fyra år.

Den stadsspecifika elevvården i Vanda:

Om elevvårdens funktion och strukturer:

Alla vuxna som arbetar i skola i Vanda värnar om elevernas välbefinnande och lärande i samarbete med vårdnadshavarna. Elevens välbefinnande i skolan påverkas av en sund och trygg skolmiljö samt av tillräckligt stöd för lärande och skolgång. I välfärdsarbetet ingår bemötande, uppmuntrande och handledning av eleven samt främjande av elevens delaktighet.

I elevvårdsarbetet ingår stöd till eleven och hela skolgemenskapen. Eleven har rätt att få elevvård i förskoleundervisningen, i den grundläggande undervisningen och även på andra stadiet. Syftet är att agera förebyggande och ingripa så tidigt som möjligt vid eventuella svårigheter med skolgången.

Att barn och unga ska växa till aktiva medborgare kan stödjas genom att man låter dem uppleva att de kan påverka och att egna åsikter spelar roll. Barn och unga ska få bli hörda och de ska ges gedigen möjlighet att påverka. Eleven ska få delta i hanteringen av de frågor som berör honom eller henne själv utifrån sin åldersnivå och sina förutsättningar. På så sätt kan eleven påverka det som gäller honom eller henne och får eleven veta vad som gemensamt överenskommits och beslutats.

I Vanda genomförs elevvården i princip i samarbete med vårdnadshavarna. Det är viktigt att skapa ett bra och konfidentiellt samarbete mellan hem och skola som främjar elevens välbefinnande och vardagsliv både i skolan och i hemmet.

Som styrgrupp för elevvården i den grundläggande utbildningen i Vanda tjänar en stadsspecifikt tillsatt **samordningsgrupp för elevvården** med representanter för lednings- och chefsnivån både från det svenskspråkiga resultatområdet, resultatområdet för den grundläggande utbildningen samt från social- och hälsovården. Styrgruppen ansvarar för den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av elevvården i Vanda.

Standardsammansättningen av den **gemensamma elevvårdsgruppen** i skolorna i Vanda är:

- rektor/föreståndare
- skolpsykolog
- skolkurator
- skolhälsovårdare
- speciallärare
- elevhandledare (årskurserna 7–9)

Utöver ovanstående personer kallas även representanter för elever, vårdnadshavare, skolpersonal och samarbetspartner till den gemensamma

elevvårdsgruppens verksamhet på det sätt och enligt den tidsplan som är meningsfull för den aktuella frågan och verksamheten.

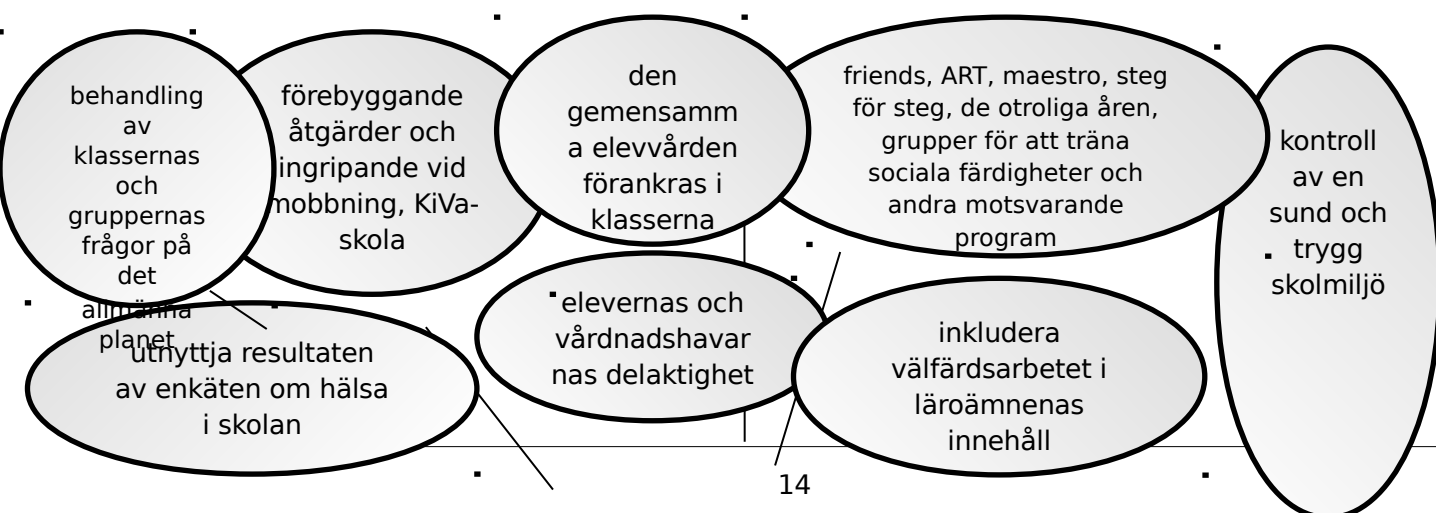
Läraren medverkar i den gemensamma elevvårdsgruppens möten när ärenden som berör hans eller hennes klass behandlas på ett allmänt plan. Situationen i klassen kan exempelvis behandlas utifrån atmosfären eller mobbningen i klassen så att informationen om och namnen på de enskilda eleverna inte tas upp. Om den aktuella klassen har skolgångsassistent/biträde kan även han eller hon delta i den gemensamma elevvårdsgruppens möte. Rektorn leder elevvården och den gemensamma elevvårdsgruppen i sin skola.

De centrala uppgifterna för den gemensamma elevvårdsgruppen är:

- att utarbeta en plan för den skolspecifika elevvården
- att utveckla och samordna det gemensamma elevvårdsarbetet
- att göra det möjligt för elever och vårdnadshavare att delta i utformningen av den skolspecifika elevvårdsplanen och i elevvårds- och välfärdsarbetet i allmänhet
- att samordna samarbetet med aktörer utanför skolan
- att utveckla lärmiljön
- att bereda skolans verksamhetsplan för elevvårdens del
- att utveckla och följa upp samarbetet inom elevvården mellan hem och skola
- att utarbeta eventuella andra lagstadgade planer som rör välbefinnandet

I den gemensamma elevvårdsgruppen i Vanda behandlas frågor som rör enskilda elever på ett icke-identifierbart sätt, så att man exempelvis tar upp resultaten av skolhälsoenkäter, hur elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet kan förstärkas eller frågor som rör klimatet i klassen. Det är bra att exempelvis höra elevernas röst genom att genomföra enkäter om vissa teman, till exempel om mobbning, och utifrån resultaten planerar man i skolan hur mobbning ska förebyggas och åtgärdas. Skolans gemensamma elevvårdsgrupp lyfter varje läsår fram några utvecklingsobjekt inom det gemensamma elevvårdsarbetet i sin skolspecifika elevvårdsplan. I den skolspecifika elevvårdsplanen finns också en beskrivning av hur skolan främjar elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet i elevvården.

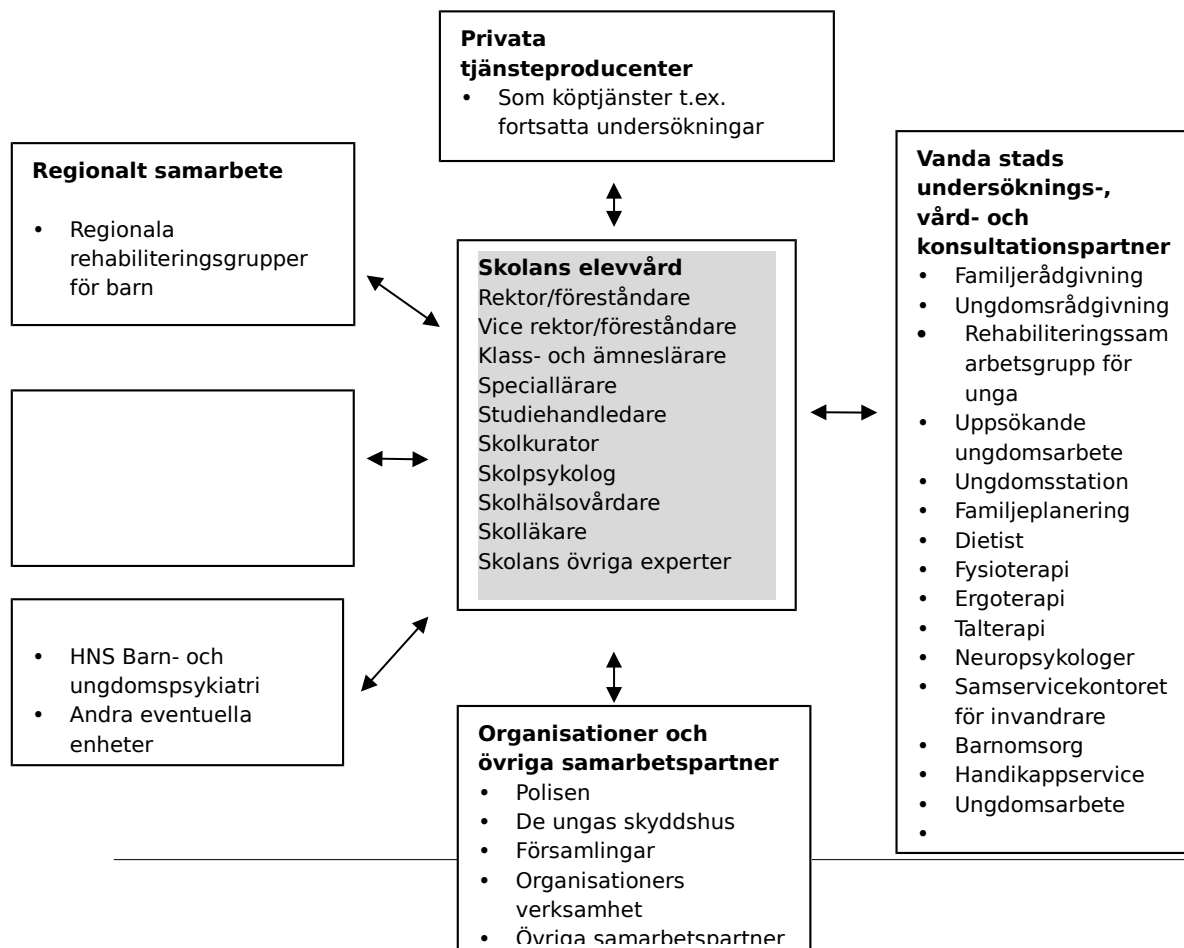
Bild 1: Exempel på gemensamt elevvårdsarbete i den grundläggande utbildningen i Vanda

Ändring av läroplanen för den grundläggande utbildningen i Vanda/kapitel 5.4

Bild 2: Stadsspecifikt, områdesspecifikt och skolspecifikt samarbete inom elevvården i Vanda

Alla vuxna som arbetar i skolgemenskapen och de myndigheter som ansvarar för elevvårdsarbetet är ansvariga för den praktiska tillämpningen av elevvården. Bild 2 visar vilka olika yrkesgrupper som arbetar med att genomföra välfärdsarbetet i olika skolor i Vanda.

Eftermiddagsverksamheten och skolans klubbverksamhet stödjer barnets övergripande välbefinnande och skolgång. Personalen inom eftermiddagsverksamheten kan vid behov delta i skolans möten som rör ett barn med vårdnadshavarnas samtycke.

När det gäller innehållet i elevvårdstjänsterna i Vanda (skolpsykologens, skolkuratorns och skolhälsovårdarens och skolläkarens tjänster) har följande mål satts upp:

Skolpsykologens uppgifter inom elevvården:

Skolpsykologen är specialist i psykologisk utveckling, psykiskt välbefinnande och inlärningspsykologi. Psykologens viktigaste arbetsuppgifter är:

Medverkan i den gemensamma elevvårdsgruppens och den yrkesövergripande expertgruppens verksamhet:

- arbetar som expert på sitt område i den gemensamma elevvårdsgruppen för sina skolor och i yrkesövergripande expertgrupper enligt överenskommelse
- medverkar i planeringen och uppföljningen av elevspecifika stödåtgärder enligt överenskommelse

Arbete på gemenskapsnivå:

- arbetar som psykologisk expert när det gäller ärenden som rör barnets utveckling och inläring och ger konsultation till skolans övriga medarbetare vid behov
- medverkar i föräldrakvällar och utbildningar enligt överenskommelse
- följer upp situationen i klasserna vid behov

Klientarbete:

- medverkar i möten med elever, vårdnadshavare och samarbetspartner
- gör psykologiska bedömningar och undersökningar av eleverna (inlärningsbedömningar och delvis preliminära bedömningar av känslolivet)
- stödträffar med elever för att kartlägga elevernas helhetssituation samt problem med känslor och psykisk hälsa. Hänvisar vid behov till fortsatt vård.
- medverkar i planeringen av stödåtgärder för eleverna
- har yrkesövergripande samarbete inom skolan och med aktörer utanför skolan
- vägleder vårdnadshavare i frågor som rör barnets skolgång

Krisarbete:

- arbetar som medlem i skolans krisgrupp med planeringen av krisberedskapen och den praktiska tillämpningen av krisarbetet

Expertarbete:

- medverkar enligt överenskommelse i arbetsgrupper utanför de egna skolorna
- deltar i samarbetsmöten
- förmedlar kännedom om skollivet och elevvården till samarbetspartnerna

Skolkuratorns uppgifter inom elevvården:

Skolkuratorns uppgift är att stödja och underlätta barnens skolgång med det sociala arbetets medel. Fokus i skolkuratorns arbete ligger på eleven och elevens närmaste nätverk. Skolkuratorns verksamhet utgår från barnets intressen.

Medverkan i den gemensamma elevvårdsgruppens och den yrkesövergripande expertgruppens verksamhet:

- arbetar som expert på socialt arbete i skolans gemensamma elevvårdsgrupp
- medverkar i planeringen och uppföljningen av elevernas stödåtgärder

Arbete på gemenskapsnivå:

- arbetar i mån av möjlighet i klasser och elevgrupper i samarbete med läraren
- medverkar i föräldrakvällar och utbildningar enligt överenskommelse

Klientarbete:

- utreder elevernas behov av stöd och ordnar stödåtgärder för eleverna
- stödjer eleverna med det sociala arbetets medel. Stödbesök enligt överenskommelse med vårdnadshavarna.
- vägleder eleven och elevens familj
- utför multiprofessionellt nätverksarbete i elevens naturliga nätverk och i myndighetsnätverk

Krisarbete:

- arbetar som medlem i skolans krisgrupp med planeringen av krisberedskapen och den praktiska tillämpningen av krisarbetet

Expertarbete:

- medverkar enligt överenskommelse i arbetsgrupper utanför skolorna
- ger på begäran utlåtanden till andra myndigheter (bl.a. sociala utredningar)
- deltar i samarbetsmöten i frågor som berör eleverna
- informerar om olika tjänster t.ex. på föräldrakvällar
- förmedlar kännedom om elevvården och skollivet till samarbetspartnerna

Skolhälsovårdarens uppgifter inom elevvården:

Skolhälsovårdaren är specialist i förebyggande hälso- och sjukvård.

Medverkan i den gemensamma elevvårdsgruppens och den yrkesövergripande expertgruppens verksamhet:

- arbetar som specialist i förebyggande hälso- och sjukvård i skolans gemensamma elevvårdsgrupp
- medverkar i planeringen, bedömningen, den praktiska tillämpningen och uppföljningen av stödåtgärder för eleverna ur ett hälso- och sjukvårdsperspektiv

Arbete på gemenskapsnivå:

- hälsovårdaren har till uppgift att anlägga ett hälsofrämjande perspektiv på hela skolgemenskapen
- medverkar i föräldrakvällarna
- gör klassammanfattningar av omfattande hälsokontroller
- ansvarar för skolans hälso- och säkerhetskontroller vart tredje år

Arbete på individnivå:

- omfattande hälsokontroller för första-, femte- och åttondeklassare
- periodiska hälsokontroller för den förberedande klassens (andra, tredje, fjärde, sjätte, sjunde och nionde klassens) elever
- första hjälpen och hänvisning av elever som plötsligt insjuknat under skoldagen till vård
- förebyggande av olyckor i skolan, bedömning av vårdbehovet, första hjälpen och vårdhänvisning
- hälsorådgivningsbesök
- rådgivande arbete
- telefonrådgivning i frågor som rör elevernas hälsa och sjukdomar

Krisarbete:

- medverkar i skolan som medlem i krisarbetsgruppen

Expertarbete:

- informerar om olika tjänster, t.ex. på föräldrakvällar och genom datasystemen Wilma och Fronter
- medverkar i olika förvaltningars gemensamma arbetsgrupper (t.ex. rehabiliteringsarbetsgruppen)
- kan vid behov medverka som specialist i bildningsväsendets/det svenskspråkiga resultatområdet arbetsgrupper (t.ex. arbetsgruppen för läkemedelsbehandling)

Skolläkarens uppgifter inom elevvården:

Skolläkaren är medicinsk specialist i förebyggande hälso- och sjukvård.

Medverkan i den gemensamma elevvårdsgruppens och den yrkesövergripande expertgruppens verksamhet:

- kan arbeta som medicinsk specialist i förebyggande hälso- och sjukvård i skolans gemensamma elevvårdsgrupp

- medverkar vid behov i planeringen, bedömningen, den praktiska tillämpningen och uppföljningen av stödåtgärder för eleverna ur ett medicinskt perspektiv.

Arbete på gemenskapsnivå:

- kan vid behov medverka i föräldrakvällarna
- kan medverka i upprättandet av klassammanfattningar av omfattande hälsokontroller
- hälsofrämjande arbete i skolgemenskapen

Arbete på individnivå:

- omfattande hälsokontroller för första-, femte- och åtondeklassare
- förebyggande av olyckor i skolan
- återbesök
- rådgivande arbete
- telefonrådgivning i frågor som rör elevernas hälsa och sjukdomar

Krisarbete:

- kan medverka i skolans krisarbete

Expertarbete:

- medverkar vid behov i olika förvaltningars gemensamma arbetsgrupper (t.ex. rehabiliteringsarbetsgruppen)
- kan vid behov medverka som specialist i bildningsväsendets/det svenskspråkiga resultatområdet arbetsgrupper (t.ex. arbetsgruppen för läkemedelsbehandling).

Befattningsbeskrivningarna för skolans övriga yrkesgrupper framgår av handboken för elevvård i den grundläggande utbildningen i Vanda.

Tillämpningen av tidsfrister för skolpsykologens, skolkuratorns och skolhälsovårdarens tjänster i Vanda:

Eleven ges möjlighet till ett individuellt samtal med skolpsykologen eller skolkuratoren senast den sjunde arbetsdagen i skolan efter begäran av eleven. I brådskande fall ges möjlighet till samtal samma eller nästa arbetsdag i skolan. Eleven ges även möjlighet till samtal om elevens vårdnadshavare eller någon annan person har begärt det, om det inte handlar om rådgivning och vägledning till den som tagit kontakt eller om det av annat skäl är uppenbart onödigt att ordna ett samtal.

Skolkuratoren och skolpsykologen har var sitt kompetensområde, men i akuta fall ska båda ha förmågan att ingripa och ta hand om ett brådskande ärende som rör en elev. Vid barnskyddsrelaterade problem bedöms möjligheten att kontakta

barnskyddet. Tillämpningen av tidsfrister beskrivs närmare i handboken för elevvård i Vanda.

Skolhälsovårdaren har en akut mottagningstid på skolan på hälsovårdarens mottagningsdag (30–60 minuter). Då kan eleverna söka sig till skolhälsovårdarens mottagning utan tidsbeställning. När det gäller olyckor i skolan och elever som plötsligt insjuknat under skoldagen kan eleven vid behov komma till hälsovårdarens mottagning direkt på hälsovårdarens mottagningsdag, om skadans eller sjukdomens karaktär kräver bedömning eller behandling av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Hälsovårdaren bedömer vårdbehovet och behandlar eller hänvisar eleven till fortsatt vård. Om skolhälsovårdaren inte har mottagning på skolan när ett plötsligt behov uppstår, hänvisas barnets vårdnadshavare till att kontakta hälsovårdcentralen.

Information om elevvården:

Skolan har till uppgift att se till att elever, vårdnadshavare, skolans personal och övriga samarbetspartner får den information de behöver om elevvårdens tjänster och verksamhet. Lämpliga informationskanaler är bland annat läsårsinformation, elektroniska informationskanaler (Wilma, Fronter, skolans egen webbplats), pappersmeddelanden och muntlig information. Skolans elever ska känna till vad som avses med elevvård, vilka elevvårdstjänster som är tillgängliga för eleverna och hur man vid behov kan utnyttja tjänsterna.

Skolspecifik bedömning av elevvården:

I Vanda utvärderas elevvården i skolan på följande sätt:

- Den gemensamma elevvårdsgruppen planerar sin verksamhet minst en gång per läsår
- Den gemensamma elevvårdsgruppen utvärderar sin verksamhet minst en gång per läsår
- Skolans personal utvärderar regelbundet den praktiska tillämpningen av elevvården i sin skola minst en gång per läsår
- Skolorna medverkar i de utvärderingar som görs av den som anordnar utbildningen (Vanda stad) eller av en annan aktör som har lagstadgad rätt att göra en utvärdering.

Skolspecifik elevvårdsplan⁴⁰

Utbildningsanordnaren svarar för att det för varje skola utarbetas en plan för hur elevvården ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Planen ska utarbetas i samråd med skolans personal, eleverna och deras vårdnadshavare. Elevvårdsplanen kan också vara gemensam för två eller flera skolor. Planen ska ses över inom ett år efter det att kommunens välfärdsplan för barn och unga har

⁴⁰ Lag om elev- och studerandevård 13 §

setts över. Valfärdsplanen för barn och unga ska godkännas i varje kommuns kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år⁴¹.

I samband med att elevvårdsplanen utarbetas, ska man komma överens om hur skolans personal, eleverna och vårdnadshavarna och, till de delar det behövs, samarbetsparterna ska göras förtrogna med planen. Samtidigt avtalas om hur ovan nämnda parter ska informeras om planen.

Den skolspecifika elevvårdsplanen ska innehålla följande element:

1. Det totala behovet av elevvård och tillgängliga elevvårdstjänster⁴²

För att garantera att tjänsterna fördelas jämnt och att verksamheten inriktas på ett ändamålsenligt sätt uppges i elevvårdsplanen en uppskattning av det totala behovet av elevvård i skolan och tillgängliga elevvårdstjänster. Det totala behovet av elevvård och omfattningen av de tillgängliga elevvårdstjänsterna anges enligt vad de är när planen bereds. Ifall behovet förändras, kan uppskattningen justeras.

Uppskattningen av det totala behovet av elevvård stöder fördelningen av skolans tillgängliga resurser mellan gemensam och individuell elevvård och elevvårdssamarbetet. Uppskattningen ska ta hänsyn till den arbetsinsats som förutsätts av undervisningspersonalen och experter inom elevvårdstjänsterna för att följa upp, utveckla och genomföra elevvården. Uppföljningsinformation om barnens och de ungas hälsa och välbefinnande och deras levnadsförhållanden ska mångsidigt utnyttjas. Behoven i skolgemenskapen och skolmiljön, bostadsområdets särdrag samt antalet elever som behöver intensifierat eller särskilt stöd i skolan ska också beaktas. I uppskattningen ska man också beakta information som man fått av eleverna och vårdnadshavarna samt undervisnings- och elevvårdspersonalen.

Elevvårdsplanen ska innehålla en uppskattning av de elevvårdstjänster som är tillgängliga i skolan, nämligen skolhälsovårds- samt psykolog- och kuratorstjänster. Dessutom ska planen beskriva

- hur elevvårdstjänsterna ordnas och vilken arbets- och ansvarsfördelning de förutsätter samt det yrkesövergripande samarbete som behövs för att genomföra tjänsterna, samt
- hur elevvårdstjänsterna fördelas mellan individuell elevvård, gemensam elevvård och elevvårds-samarbete samt utveckling och uppföljning av elevvården.

Resurstilldelningen och inriktningen av elevvårdstjänster (inklusive skolpsykologens, skolkuratorns och skolhälsovårdens tjänster) sker i Vanda

⁴¹ Barnskyddslag 12 § 1 mom.

⁴² Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 1 punkten

stadsspecifikt. Skolans rektor planerar tillsammans med den gemensamma elevvårdsgruppen hur de resurser som skolan tilldelats ska användas och bedömer hur resurserna ska inriktas på ett ändamålsenligt sätt.

Nästa beräkning för elevvårdens tjänster när det gäller skolpsykologer, skolkuratorer, skolhälsovårdare och skolläkare genomförs i Vanda den 1 augusti 2014:

- Skolpsykolog: cirka 1 000 elever/medarbetare. En skolpsykolog har i genomsnitt 2–3 verksamhetsställen.
- Skolkurator: cirka 780 elever/medarbetare. En skolkurator har i genomsnitt två verksamhetsställen.
- Skolhälsovårdare: cirka 600 elever/medarbetare. En hälsovårdare har i genomsnitt två verksamhetsställen.
- Skolläkare: cirka 2 000–2 500 elever/medarbetare. En läkare har flera verksamhetsställen.

I Vanda beskriver skolan följande punkter i den skolspecifika elevvårdsplanen:

- hur elevvårdstjänsterna riktas in på de uppgifter som rör enskilda elever, skolgemenskapen och samarbetet samt utvecklingen och uppföljningen av elevvården
- de förfaranden genom vilka skolans personal, barn och vårdnadshavare samt i tillämpliga delar samarbetspartner introduceras i den skolspecifika elevvårdsplanen. Samtidigt kommer man överens om hur ovanstående ska informeras om planen.

2. Gemensam elevvård och tillvägagångssätt⁴³

I elevvårdsplanen ska den gemensamma elevvården beskrivas som helhet, närmare bestämt

- hur den gemensamma elevvården ordnas och hur man i genomförandet främjar hälsa, trygghet och välbefinnande i skolgemenskapen och skolmiljön.

Dessutom ska elevvårdsplanen beskriva

- tillvägagångssätt och praxis i skolans elevvårdsgrupp,

⁴³ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 2 punkten

- samarbetet med utomstående parter som främjar barns och ungas välbefinnande för att utveckla den gemensamma elevvården,
- samarbetet i anslutning till elevhandledning, utbildningsövergångar och planering av fortsatta studier

I Vanda väljer varje skola minst två utvecklingsområden inom den gemensamma elevvården per läsår. Dessa utvecklingsområden registrerar skolan i den skolspecifika elevvårdsplanen. I den skolspecifika elevvårdsplanen beskriver skolan rutiner och praxis för den skolspecifika gemensamma elevvårdsgruppen.

I verksamhetsplanen registrerar skolan välfärdsgruppens sammansättning, mötespraxis och övriga frågor som ställs om elevvården.

Skolan preciserar i den skolspecifika elevvårdsplanen med vilka externa aktörer och på vilket sätt den kollektiva elevvården ska utvecklas.

Samarbete inom elevhandledning och planering av fortsatta studier:

Ur elevvårdsperspektiv är målsättningen med elevhandledningen att ge eleverna det stöd och den vägledning de behöver i de olika studiefaserna.

Elevvården ger sitt kollektiva stöd för att elevernas studier ska fortskrida på hela skolans nivå och överväger nödvändiga resurser med särskild fokus på förebyggande insatser och skolgemenskap.

När det gäller enskilda elever ger en yrkesövergripande expertgrupp vid behov stöd till eleven när det gäller skolgång och de val som rör studier och framtidsplaner. Frågor som rör övergången från den grundläggande utbildningen till fortsatta studier kan även övervägas konsultativt med lärare och elevvårdspersonal till de delar det är nödvändigt för att ordna undervisningen.

Efter att resultaten av den gemensamma ansökan publicerats kontakter elevhandledaren den ungdom som inte fått studieplats. Beroende på den ungas stödbehov kan också någon annan expertmedlem inom elevvården ha utsetts till den ungas kontaktperson. En ungdom som blivit utan studieplats hänvisas till att söka sig till påbyggnadsundervisning, yrkesstart eller till en grupp som förbereder för yrkesstudier, till de platser som fortfarande är lediga efter den gemensamma ansökan eller så hänvisas eleven till övriga tjänster utifrån det aktuella stödbehovet. Vid behov kan ungdomen också få stöd av ungdomsverkstaden Sveps.

Utbildningsrelaterade övergångsstadier:

När ett barn övergår från förskola till skola, inom den grundläggande utbildningen från en skola till en annan eller från den grundläggande utbildningen till andra stadiet, får eleven stöd vid övergången för att bevara

trygghetskänslan och den fortsatta elevvården. Vid övergången är det viktigt att säkerställa att informationen om elevens behov följer med till den nya skolan. På så sätt kan stödet till eleven planeras och tillämpas direkt även i elevens nya skola. Vid övergången är det viktigt att informera även om elevens starka sidor.

1. Från förskola till skola:

I Vanda tillämpas en enhetlig modell vid övergången från förskola till skola, över vilken det har upprättats särskilda handlingar och anvisningar. Informationen från förskola till skola ges i samarbete med vårdnadshavarna. Den information som man fått genom informationsutbytet kan skolorna använda för att tillsätta grupper, planera och rikta in rätt stödåtgärder för eleven samt för att ordna andra elevvårdstjänster.

När ett barn övergår från förskola till skola ska vårdnadshavaren kontaktas för att denne ska ge sitt särskilda samtycke till att de sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för att säkerställa fortsatt elevvård ska kunna överföras från elevvårdens klientregister till skolan. De uppgifter som är nödvändiga för att ordna undervisningen överförs däremot till skolan utan hinder av sekretessbestämmelserna. De uppgifter som är nödvändiga för att ordna undervisningen kan också överlämnas på skolans begäran. I praktiken innebär det att blanketten för informationsutbyte endast överförs med vårdnadshavarens samtycke. Om vårdnadshavaren inte vill överlämna uppgifterna i blanketten för informationsutbyte till skolan överförs emellertid de uppgifter som är nödvändiga för att ordna undervisningen till skolan.

2. Informationsutbytet mellan den grundläggande utbildningen och eftermiddagsverksamheten

De personer som är ansvariga för den grundläggande utbildningen med tillhörande elevvård kan vidarebefordra de uppgifter som är nödvändiga för att ordna verksamheten till de ansvariga personerna för eftermiddagsverksamheten. Om ett barn övergår till en eftermiddagsverksamhet som anordnas av en annan utbildningsanordnare ska den tidigare utbildningsanordnaren utan hinder av sekretessbestämmelserna omedelbart överlämna de uppgifter som är nödvändiga för att ordna undervisningen eller verksamheten. Motsvarande uppgifter kan också överlämnas på den nya utbildningsanordnarens begäran.

3. Från skola till skola:

Om en elev övergår från en grundskola i Vanda till en undervisning eller utbildning som anordnas av en annan undervisnings- eller utbildningsanordnare ska ett särskilt samtycke av eleven eller vid behov av hans eller hennes vårdnadshavare begäras för att de sekretessbelagda uppgifter i elevvårdens klientregister som är nödvändiga för den fortsatta elevvården ska kunna överföras till den nya utbildningsanordnaren. De uppgifter som är nödvändiga för att ordna undervisningen överförs däremot omedelbart till den andra undervisningsanordnaren utan hinder av sekretessbestämmelserna. De uppgifter

som är nödvändiga för att ordna undervisningen kan också överlämnas på den nya undervisnings- eller utbildningsanordnarens begäran.

När en ny yrkesövergripande expertgrupp tillsätts för de frågor som rör barnets elevvård har de ansvariga rätt att i elevvårdens register utreda elevens tidigare elevvårdsrelaterade stöd för att säkerställa den fortsatta elevvården.

4. Från den grundläggande utbildningen till andra stadiet:

I Vanda har en särskild anvisning utarbetats för informationsutbyte vid övergång från den grundläggande utbildningen till andra stadiet. Syftet med informationsutbytet är att ge andra stadiets läroanstalter uppgifter om elevens starka sidor och om de delområden inom vilka eleven behöver stöd. Grundskolan kan med elevens samtycke överlämna en kopia av blanketten för informationsutbyte till andra stadiets läroanstalt.

Sekretessbelagda uppgifter i den individuella elevvården kan med särskilt samtycke av eleven eller vid behov av elevens vårdnadshavare vidarebefordras till den nya utbildningsanordnaren. Samtycket begärs av den som ordnar den grundläggande utbildningen (avsändare), och informationsutbytet gäller de sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för att säkerställa fortsatt elevvård. De uppgifter som är nödvändiga för att ordna undervisningen överförs däremot omedelbart till den som anordnar gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen utan hinder av sekretessbestämmelserna. Motsvarande uppgifter kan också överlämnas på den nya undervisnings- och utbildningsanordnarens begäran.

Påbyggnadsundervisning är verksamhet som omfattas av lagen om grundläggande utbildning, då sekretessbelagda uppgifter inom elevvården och de uppgifter som är nödvändiga för att ordna undervisningen överlämnas på samma sätt som inom den grundläggande utbildningen.

- samarbetet och tillvägagångssätten i samband med undersökningar av skolmiljön och välbefinnandet i skolan

För att främja elevernas hälsa utförs regelbundna kontroller av att skolgemenskapen och studiemiljön är sund och trygg. Denna kontroll kallas i Vanda utvärdering av studiemiljön. Kontrollen utförs i samarbete med skolan och dess elever, skolhälsovården, hälsoinspektören, personalens företagshälsovård, arbetarskyddspersonalen och vid behov med andra experter. Varje år görs uppföljning av att de fel och brister som har upptäckts i samband med kontrollen har blivit åtgärdade. Närmare anvisningar om kontrollerna finns i skolans välfärdsmap.

- samarbetet i anslutning till hälsorådgivning och undervisning i hälsokunskap

Hälsorådgivning ges individuellt, i grupper och kollektivt. Deltagare i rådgivningsarbetet är skolhälsovården, skolans lärare i hälsokunskap och övriga lärare och samarbetspartner enligt överenskommelse.

- ordningsreglerna

Skolans ordningsregler eller andra ordningsföreskrifter som tillämpas i skolan utarbetas i samarbete med eleverna. Uppdateringar av dessa registreras i skolans verksamhetsplan och inkluderas i skolans välfärdsmap.

- hur frånvaro följs upp, hur man informerar om frånvaro och hur man ingriper

Skolans lärare ska regelbundet följa upp elevernas frånvaro. När det uppstår oro över frånvaro tar läraren upp frågan med eleven, elevens vårdnadshavare och elevvårdspersonalen så tidigt som möjligt. Tillsammans överväger man nödvändiga stödåtgärder och följer systematiskt upp deras effekt. Skolan informerar vårdnadshavarna om hur skolan meddelar om elevens frånvaro till vårdnadshavare och ger vårdnadshavarna anvisningar om hur de ska anmäla/redovisa sitt barns frånvaro.

Skolan definierar i den skolspecifika elevvårdsplanen hur skolan följer upp, anmäler och ingriper i frånvaro och ger vårdnadshavare anvisningar om detta.

Det finns ytterligare anvisningar om uppföljning av och ingripande i frånvaro i handboken för elevvård i Vanda.

- hur olyckor förebyggs, hur första hjälpen är ordnad och hur barnen hänvisas till vård

Vid förebyggande av olyckor i skolan är den högsta prioriteten en sund och trygg skolmiljö. Målsättningen är att förutse och hantera riskfyllda situationer. Olyckor i skolan ska följas upp och utvärderas, och den information som samlats in ska utnyttjas för att förebygga olyckor.

Lärare, skolans övriga personal och elever ska ha klart för sig hur de ska agera vid ett olycksfall, vart eleven ska hänvisas för vård och vem som ska informeras om det inträffade.

Första hjälpen vid olyckor i skolan och när en elev plötsligt insjuknat, bedömning av vårdbehovet och hänvisning till vård är hälsovårdarens ansvar i de fall då denne har mottagningsdag på skolan och då skadans eller sjukdomens karaktär kräver bedömning av en hälsovårdare.

Varje skola ska ha tillgång till lämplig första hjälpen-utrustning. Skol- och hälsovårdspersonalen är tillsammans ansvarig för utrustningens skick och för komplettering av den. Skolans rektor ska försäkra sig om att det finns tillräckligt med skolpersonal som har kunskaper i att ge första hjälpen.

Anvisningarna om förebyggande av olyckor i skolan och om första hjälpen ingår i skolans välfärdsmap. Denna del utarbetas i samarbete mellan skolhälsovårdens personal, skolans övriga elevvård, rektorn och skolans personal.

- hur man förebygger användning av tobaksvaror, alkohol och andra rusmedel och hur man ingriper i användningen

De vuxna i skolan ska ingripa i elevernas användning av rusmedel och vid behov samarbeta med elevvårdspersonalen i dessa frågor. Tyngdpunkten ska ligga på förebyggande arbete.

Tobak och rusmedel ska tas upp redan i lågstadiet utifrån elevernas utvecklingsnivå. Elevernas användning av rusmedel kartläggs i den omfattande hälsokontrollen i åttonde klass.

Om en minderårig elev använder rusmedel ska hälsovårdaren och/eller läkaren ingripa i den minderåriga elevens missbruk och vid behov göra en barnskyddsanmälan och hänvisa till fortsatt vård.

Handboken för elevvård i Vanda innehåller ytterligare anvisningar om förebyggande av och ingripande i användningen av rusmedel.

Skolans plan för förebyggande av och ingripande i användningen av rusmedel ingår i skolans välfärdsmap.

- anvisningar om väntetider och säkerhet i fråga om skoltransporter

Trygg skolväg:

Eleverna har rätt till en trygg skolväg. Skolan stödjer utvecklingen av elevens färdigheter med beaktande av elevens ålder. Syftet är att eleven ska utveckla sin förmåga att agera ansvarsfullt och säkert i trafiken och ta hänsyn till övriga trafikanter. I skolan går man dessutom igenom de centrala trafikreglerna och de olika trafikmiljöerna längs skolvägen samt motiveringarna till varför exempelvis cyklande elever ska använda cykelhjälm.

Skolan ska vidta åtgärder enligt planen när man har fått information om att det förekommit trakasserier, mobbning eller våld i skolan eller på skolvägen och meddela vårdnadshavaren till den elev som gjort sig skyldig till dessa eller som utsatts för dessa. Vård på grund av en olycka i skolan eller på skolvägen är kostnadsfri för eleven.

Skolans trafikplan:

I skolorna tillämpas trafiksäkerhetsplanen för Vanda stad. Enligt den ska skolorna upprätta en trafikplan som kartlägger riskerna med trafikregleringarna i området med åtgärdsförslag för att eliminera dessa. Säkra upphämnings- och

avlämningsplatser för de elever som transporteras med bil ska märkas ut i trafikplanen.

Skolorna informerar vårdnadshavarna i början av höstterminen om skolans trafikregleringar, instruktioner för cykling och övriga regler i anslutning till en trygg skolväg. Skolorna informerar också de taxibolag som sköter skoltransporter om trafikregleringarna.

Kostnadsfri skolskjuts:

Elevens rätt till kostnadsfri skolskjuts bygger på de skolskjutsprinciper som undervisningsnämnden beslutat om samt på lagen om grundläggande utbildning. Bland skolskjutsgrunderna finns bland annat skolvägens längd och farlighet samt hälsoskäl. I första hand försöker man ordna skolskjutsen med allmänna kommunikationsmedel. Skolvägens farlighet bedöms av bildningsväsendet enligt utbildningsnämndens skolskjutsgrunder. Skolan ska ordna med tillsyn och möjlighet till handledd verksamhet för de elever som väntar på skolskjuts som utbildningsväsendet har ordnat.

- en plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier, samt
- hur man agerar vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer

I det följande definieras innehållet i de två sistnämnda planerna närmare:

a. Plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier⁴⁴

En plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier ska utarbetas. Den ska ta hänsyn både till elevernas inbördes samspel och samspelet mellan eleverna och de vuxna i skolan. Planen ska beskriva:

- hur man förebygger och ingriper vid mobbning, våld och trakasserier,

Alla vuxna som arbetar i skolgemenskapen är skyldiga att förebygga och ingripa mot mobbning, våld och trakasserier. Var och en har rätt till en trygg studiemiljö, och därför ska varje vuxen person som arbetar i skolan engagera sig i att identifiera mobbning, våld och trakasserier och ingripa i dessa. Det här förutsätter:

- gemensamma diskussioner kring skolans viktiga värderingar, erfarenhetsutbyte och utveckling av optimala arbetssätt för skolan
- att man ägnar uppmärksamhet åt skolans arbetsmiljö, uppfostringskultur och bland annat åt acceptans av andra människor samt åt attityder till mobbning
- kollektivt stöd för skolan

⁴⁴ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 4 punkten och Lag om grundläggande utbildning 29 § 3 mom. (1267/2013)

Vid problem med mobbning, våld eller trakasserier ska skolan ta problemet på allvar, ingripa och börja utreda frågan. Detta sker antingen med skolans egna krafter eller i samverkan mellan skolan och externa aktörer eller genom att göra en anmälan om problemet till barnskyddsmyndigheterna eller till polisen. Mobbning, trakasserier eller våld accepteras inte i skolan i någon form.

Instruktioner för de fall där man misstänker att ett vålds- och sexualbrott har inträffat finns i handboken om elevvård i Vanda.

Att förebygga och ingripa mot mobbning:

Mobbning kan förebyggas genom regelbundna diskussioner med eleverna. Det är också bra att diskutera frågan med vårdnadshavare och olika samarbetspartner. Både elever och vårdnadshavare ska känna till vem de ska kontakta vid förekomst av mobbning och vilka rutiner som överenskommits i skolan för att utreda och ingripa mot mobbning.

I handboken för elevvård i Vanda beskrivs konkreta medel och modeller för att förebygga och ingripa mot mobbning.

Att förebygga och ingripa mot våld:

Vid förekomst av våld får skolan och dess elevvård och krisgrupp vid behov stöd även av bildningsväsendets säkerhetsexpert och skolans egen polis/närpolisen. På föräldrakvällarna är det även bra att ta upp teman som rör våld och aggressivt beteende.

Att förebygga och ingripa mot trakasserier:

Trakasserier kan ta sig uttryck i kränkande bemötande eller kommentarer, som kan innehålla könsrelaterade antydande miner, gester eller dubbeltydiga ord eller oönskad fysisk kontakt. Alla vuxna personer i skolan ska ingripa mot trakasserier och trakasseriupplevelser i skolgemenskapen. Om det vid utredning av det inträffade väcks oro för barnet ska en barnskyddsanmälan göras. Vid misstanke om ett redan inträffat brott ska ärendet överlämnas till polisen för utredning.

- hur ovannämnda frågor beaktas på skol-, grupp- och individnivå

I Vanda planerar den gemensamma elevvårdsgruppen modeller för hantering av mobbning, våld och trakasserier i skolan på såväl gemenskaps- och grupp- som individnivå. Om ett enskilt barn behöver stöd och individuell hantering av frågan ska en yrkesövergripande expertgrupp tillsättas för barnets problem. Ytterligare instruktioner om hantering av dessa frågor i skolan finns i handboken för elevvård i Vanda.

- hur individuellt stöd, behövlig vård, övriga åtgärder och uppföljning ordnas, både för förövaren och för den som utsatts

En elev som utsatts för eller deltagit i mobbning, våld eller trakasserier ska i första hand få stöd av klassläraren eller klassföreståndaren. Elever, vårdnadshavare och lärare får stöd av elevvårdens experter.

Det finns olika handlingsmodeller för att ingripa mot mobbning, bland annat kamratmedling, fostrande samtal och KiVa-skolan. Fall som rör mobbning, brott

eller tvister kan också skickas vidare till Vanda medlingsbyrå för behandling. Uppföljningen är viktig när det gäller att förebygga och ingripa mot mobbning, våld och trakasserier.

- samarbetet med vårdnadshavarna

Målsättningen är att i samarbete med vårdnadshavarna stärka känslan av förtroende och trygghet. Både eleverna och vårdnadshavarna ska veta att ingen typ av mobbning, trakasserier eller våld är accepterad i skolan. Vårdnadshavarna uppmanas att diskutera mobbning, trakasserier och våld med sina barn och för sin del uppmana barnen att berätta om dessa både hemma och i skolan om de upplevt eller sett något sådant.

- samarbetet med de myndigheter som behövs

Skolans samarbetspartner när det gäller frågor om mobbning, trakasserier och våld kan exempelvis vara social- och hälsovårdsväsendet, barnskyddet, närpolisen, bildningsväsendets säkerhetsexpert, ungdomsväsendet, tjänsterna för mental hälsa, familjerådgivningen samt olika föreningar och organisationer. Redan i det mobbningsförebyggande arbetet är det mycket viktigt att skapa fungerande samarbetsnätverk.

Om mobbningen har lett till kränkning av den fysiska integriteten ska skolan överväga om skolan tar hand om problemet på egen hand eller om det finns anledning att vända sig till polismyndigheten eller till barnskyddsmyndigheten. Vid misshandel är det säkrast att utöver polisen även göra en anmälan till barnskyddsmyndigheten. För samarbetet mellan den grundläggande utbildningen, polisen och barnskyddet i Vanda finns särskilda anvisningar, se bilaga till handboken om elevvård.

I 25 § i barnskyddslagen föreskrivs att de personer som i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende väcker oro är skyldiga att utan dröjsmål göra en anmälan till det organ som ansvarar för socialvården i kommunen. Det handlar om en anmälningsplikt som inte kan negligeras.

- hur personalen, eleverna, vårdnadshavarna och samarbetsparterna ska göras förtroga med och informeras om planen, samt

Skolan beskriver hur den informerar eleverna, vårdnadshavarna och olika samarbetspartner om planen för att skydda mot våld, mobbning och trakasserier. Rektorn ansvarar för att personalen introduceras i planen.

- hur planen uppdateras, följs upp och utvärderas

Denna plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier ingår i skolans välfärdsmap. Planen uppdateras årligen genom att utnyttja de uppgifter som samlats in från uppföljningen och utvärderingen. Skolorna kompletterar planen för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier med konkreta beskrivningar av hur skolan ska agera när det gäller förebyggande arbete, ingripande och uppföljning.

b. Verksamhet vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer

I elevvårdsplanen ska verksamheten vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer beskrivas. Krisplanen ska beredas i samarbete med de myndigheter som behövs och med beaktande av andra an-visningar angående kriser, hotfulla eller farliga situationer, såsom exempelvis räddningsplanen⁴⁵. Planen ska beskriva:

- krisförebyggande och krisförberedande arbete samt hantering av akuta krissituationer

En öppen och förtrolig interaktion och ett fungerande samarbete i skolgemenskapen, mellan hem och skola och även med andra aktörer förebygger uppkomsten av krissituationer. Beredskap inför krissituationer skapar trygghet i gemenskapen.

Alla aktörer och personer som arbetar i skolans lokaler ska ha tillräckliga kunskaper om skolans kris- och räddningsanvisningar. Skolans rektor ansvarar för att samtliga aktörer och personer som arbetar i skolans lokaler har informerats om anvisningarna.

Varje skola i Vanda har en *krisgrupp*, som består av rektor eller föreståndare, skolpsykolog, skolhälsovårdare, skolkurator och annan personal i skolan som utsetts under ledning av rektorn/föreståndaren. Skolans krisgrupp uppdaterar skolans krisplan varje år. I Vanda sammanträder krisgruppen minst två gånger per läsår utan akuta kriser för att stärka krisgruppens gruppbildning och i förväg öva eventuella krissituationer.

I akuta krissituationer ska skolans rektor/föreståndare se till att medlemmarna i skolans krisgrupp får information om den inträffade krisen så snart som möjligt och att krisgruppen sammankallas för bedömning av hur krissituationen ska hanteras. Krisgruppen bedömer bland annat behovet av stödsamtal och nödvändigt elevvårdsstöd till eleverna och skolans personal. När det gäller stödsamtal ska man även bedöma om det finns ett behov av sådana hos de samarbetspartner som arbetar i skolan (t.ex. funktionärer för eftermiddagsverksamheten och skolans klubbledare).

⁴⁵ Räddningslag (379/2011) 15 § och Statsrådets förordning om räddningsväsendet (407/2011) 1 § och 2 §

Direktören för det svenskspråkiga resultatområdet, bildningsväsendets säkerhetsexpert, den ledande skolpsykologen, arbetarskyddspersonalen och företagshälsovården ger vid behov stöd till skolgemenskapen i olika krissituationer. Säkerhetsexperten hjälper vid behov skolorna när det gäller arbetet med att förebygga brott och våld och säkerhetsrelaterat förebyggande arbete, att utreda och analysera situationer samt med det nödvändiga samarbetet med myndigheterna. I krisarbetet har personal från social- och hälsovårdsväsendet (skolkuratorer, skolhälsovårdare och skolläkare, social- och krisjourer) och exempelvis församlingarna ofta en central roll när det gäller att organisera och utöva det praktiska krisarbetet.

- principerna för ledningen, samarbetet samt arbets- och ansvarsfördelningen i krissituationer och i krisförebyggande arbete

I krissituationer agerar man enligt ledningssystemet för normala förhållanden. När situationen så kräver sammanträder en krisgrupp, som består av bildningsväsendets ledningsgrupp, för att bilda sig en uppfattning om läget och vidta nödvändiga stödåtgärder.

- principerna för information och kommunikation, intern och extern och mellan skolan och utbildningsanordnaren

Närmare anvisningar om kommunikationen vid störningar och i undantagsförhållanden finns i skolans välfärdsmap och i branschens beredskapsplan.

Kommunikationsåtgärderna vidtas direkt efter att krisen har uppdagats.

Kommunikationen sker under ledning av den myndighet som ansvarar för ledningen av verksamheten. Staden ansvarar för informationen om sina tjänster även i dessa situationer.

Biträdande stadsdirektören ansvarar för kommunikationen på sektornivå och direktören för det svenskspråkiga resultatområdet för kommunikation på resultatområdesnivå. Rektorn/föreståndaren ansvarar för kommunikationen om skolans verksamhet och för ordnandet av den. Rektorn/föreståndaren eller hans/hennes vikarie informerar direkt säkerhetsexperten eller informationschefen för bildningsväsendet. Efter att ha fått informationen ansvarar dessa för att informationen distribueras till respektive grupp och övriga nödvändiga aktörer. Rektorn ansvarar för att informationen distribueras till personalen och de lokala aktörerna.

Vid en kris ska kommunikationsansvaret koncentreras till namngivna personer för att säkerställa enhetlig information. Vid en kris ska en överenskommelse träffas om vem som ansvarar för vilken målgrupp.

Korrekt kommunikation kan minska de skador som krisen ger upphov till och förhindrar spridning av falska uppgifter och rykten.

I Vanda hjälper informationschefen för bildningsväsendet till med kommunikationen om svåra frågor till media, vårdnadshavare och personal och konsulterar om nödvändiga åtgärder.

- hur psykosocialt stöd och eftervård ordnas

I Vanda ordnas den inledande bedömningen av elevernas psykosociala stöd och eftervård av skolans krisgrupp och elevvård. Efter att eftervården har ordnats är det viktigt att även se till att den elevvårdspersonal som deltagit i krisarbetet får möjlighet att gå igenom krisen exempelvis genom bearbetning med kamraterna eller genom arbetshandledning. I Vanda utför skolpsykologer, skolkuratorer och skolhälsovårdare krisarbete i sina egna skolor. Dessutom har Vanda en stödgrupp för krisarbete, som består av representanter för ovanstående yrkesgrupper och som vid behov kommer till den skola som upplever en kris för att ge stöd i krisarbetet. Stödgruppen sammanträder regelbundet och utvecklar sin beredskap för krisarbete och organiseringen av krisarbetet för skolsamfunden.

Företagshälsovården ansvarar för stödsamtalen med de anställda. Cheferna organiserar stödsamtalen för sina anställda.

Efter att skolgemenskapen har drabbats av en kris utses en medlem av krisgruppen att följa upp återhämtningen och genomförandet av den fortsatta vården fram till slutet av läsåret.

- hur personalen, eleverna, vårdnadshavarna och samarbetsparterna ska göras förtroga med och informeras om planen

Skolan beskriver hur den informerar eleverna, vårdnadshavarna och olika samarbetspartner om sitt agerande vid kriser samt vid hotande och farliga situationer. Rektorn ansvarar för att personalen introduceras i planen.

- hur beredskapsövning genomförs, samt

I Vanda sammanträder skolans krisgrupp utan akut kris minst två gånger per läsår. Då övas också insatsberedskapen i krisgruppen och efter överenskommelse i hela skolan.

- hur planen utvärderas och uppdateras

Skolans krisgrupp utvärderar och uppdaterar planen varje år.

Denna plan för åtgärder vid plötsliga kriser samt i hotande och farliga situationer ingår i skolans välfärdsmap. Skolorna kompletterar planen för åtgärder vid plötsliga kriser samt i hotande och farliga situationer med konkreta beskrivningar av hur skolan ska agera när det gäller det förebyggande arbetet, den akuta situationen och uppföljningen.

3. Ordandet av individuell elevvård⁴⁶

I elevvårdsplanen ska den individuella elevvården beskrivas som helhet, närmare bestämt

- hur den individuella elevvården ordnas för att följa upp och främja barnets och den ungas utveckling, välbefinnande och lärande samt hur man förverkligar individuella stödåtgärder.

I Vanda omfattar den individuella elevvården skolpsykologens, skolkuratorns och skolhälsovårdens tjänster. Utöver dessa behandlas de frågor som rör utredning av en enskild elevs eller en viss elevgrupps stödbehov eller anordnande av elevvårdstjänster i en yrkesövergripande expertgrupp som tillsätts från fall till fall.

Experter kan endast utses som medlemmar i expertgruppen med elevens eller, om eleven inte har förutsättningar att bedöma samtyckets betydelse, med vårdnadshavarens samtycke. Expertgruppen väljer den ansvariga personen bland sina medlemmar.

En minderårig kan av vägande skäl förbjuda sin vårdnadshavare eller annan laglig företrädare att medverka i behandlingen av ett ärende som gäller honom/henne själv. En bedömning av att barnets bästa tillgodoses görs i dessa fall av en yrkesutbildad person inom social- och hälsovårdsväsendet som ingår i elevvårdens personal.

Behandlingen av ett ärende som rör en enskild elev och hur processen initieras beskrivs närmare i handboken för elevvård i Vanda.

Dessutom ska elevvårdsplanen beskriva

- samarbetet med skolhälsovården i samband med omfattande hälsoundersökningar

Före omfattande hälsokontroller ska klassläraren/klassföreståndaren kontakta vårdnadshavarna om han/hon är oroad över en elevs hälsotillstånd. En överenskommelse träffas då med vårdnadshavarna om till vilka delar elevens hälsotillstånd ska förmedlas till skolhälsovården. Klassläraren/klassföreståndaren kan vidarebefordra den information som är nödvändig för att ordna undervisningen till hälsovårdaren även utan vårdnadshavarnas samtycke.

Skolhälsovården sammanfattar de omfattande hälsokontrollerna klassvis, och dessa behandlas tillsammans med klassläraren/ klassföreståndaren. Vid behov diskuteras klassens situation på ett allmänt plan även i den gemensamma elevvårdsgruppen. Frågor som rör enskilda elever i klassammanfattningen tas

⁴⁶ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 2 punkten

inte upp i den gemensamma elevvårdsgruppen, utan vid behov tillsätts en yrkesövergripande expertgrupp för barnets problem. Skolhälsovårdaren eller skolläkaren kan också vara ansvarig i den yrkesövergripande expertgruppen.

- hur vård, specialdiet eller medicinering som elevens sjukdom kräver ordnas i skolan

Vård, specialdiet eller medicinering till eleven kommer man överens om från fall till fall. Vid behov medverkar skolhälsovården i bedömningen av de stödåtgärder som elevens sjukdom, specialdiet eller medicinering kräver och hjälper vid behov till med att ordna dessa.

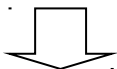
- samarbetet i samband med intensifierat och särskilt stöd, flexibel grundläggande utbildning och sjukhusundervisning

Enligt lagen om grundläggande utbildning ska trestegsstödet behandlas yrkesövergripande inom elevvården. I Vanda innebär detta att en anställd från social- och hälsovårdsväsendet medverkar i behandlingen utöver undervisningspersonalen. I praktiken medverkar skolans skolpsykolog, skolkurator, skolhälsovårdare och/eller skolläkare oftast som elevvårdens representanter när trestegsstödet behandlas.

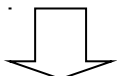
I Vanda genomförs multidisciplinarity vid hanteringen av trestegsstödet som rådgivande samarbete. Beroende på elevens behov konsulteras psykologen, kuratorn eller hälsovårdaren, vid behov alla ovanstående. Samma modell tillämpas i alla strukturer för särskilt stöd. I anvisningarna om utarbetandet av pedagogiska handlingar och i handboken för elevvård finns närmare beskrivningar av samarbetet i samband med intensifierat och särskilt stöd.

Bild 3. Samarbete i samband med allmänt, intensifierat och särskilt stöd

Klassläraren/klassföreståndaren/specialklassläraren startar processen tillsammans med eleven och vårdnadshavarna

Specialläraren ansluter sig till processen för att planera hur stödet ordnas (inte nödvändigt, om specialklassläraren redan medverkar i processen)

Konsultation

med skolpsykologen/skolkuratorn/skolhälsovårdaren

- elevvårdsstödet för elever som fått ett disciplinärt straff eller förvägrats undervisning

En elev som nekats undervisning under resten av skoldagen, som fått en skriftlig varning eller som relegerats för en viss tid ska få nödvändig elevvård. En elev som har uppmanats att lämna studielokalen eller nekats undervisning får inte lämnas utan tillsyn. Rektorn och läraren har rätt att avlägsna en elev som inte lämnar området efter att ha fått besked om att han eller hon nekas undervisning. Eleven får inte heller i detta fall lämnas utan tillsyn.

Fostrande samtal ska registreras och meddelas till elevens vårdnadshavare. Vid behov ska vårdnadshavaren ges tillfälle att medverka i det fostrande samtalet eller i en del av det. Ett fostrande samtal som varar totalt högst två timmar under skoldagen eller utanför skoldagen bestäms av läraren eller av rektorn.

Vårdnadshavaren till eleven ska informeras om skador och om uppgifter som ska utföras utanför arbetsdagen. Läraren eller rektorn kan bestämma att eleven ska rengöra eller återställa skolans egendom eller lokal som eleven avsiktligt eller av oaktsamhet smutsat ner eller bragt i oordning. Uppgiften under tillsyn får inte ta längre tid än två timmar, utgöra någon fara eller vara tung för eleven eller kräva att eleven uteblir från undervisningen.

Rektorn eller skolans lärare har rätt att beslagta föremål eller ämnen som är förbjudna, riskerar den allmänna säkerheten eller stör undervisningen. För att beslagta föremål eller ämnen som riskerar säkerheten har läraren eller rektorn rätt att kontrollera de föremål som eleven har med sig, skolans förvaringsutrymmen och ytligt elevens kläder, om innehav av sådana föremål eller ämnen är uppenbart och eleven trots begäran vägrar att överlämna dessa eller inte på ett tillförlitligt sätt visar att han/hon inte innehar dessa. Eleven ska före kontrollen informeras om skälet till kontrollen och om möjligheten att för kontrollen själv välja en av skolans anställda. Beslagtagande och kontroll ska ske på ett tryggt och finkänsligt sätt och med respekt för integriteten. Vårdnadshavarna ska informeras om beslagtagningen och kontrollen så snart som möjligt. För att ta bort det föremål eller det ämne som ska beslagtas kan nödvändiga krafttag med hänsyn till helhetsbedömningen användas. Vid kontrollen får inga krafttag användas.

Det föremål eller ämne som använts vid störningen ska överlämnas till eleven i slutet av lektionen eller dagen. Föremål som är förbjudna eller riskerar säkerheten ska överlämnas till vårdnadshavaren eller till polisen. Beslagtagna föremål eller ämnen ska förvaras i högst tre månader. Narkotika, skjutvapen, vapendelar, patroner, projektiler och tårgassprayer samt sprängmedel ska på grund av deras farlighet direkt överlämnas till polisen. Överlämnande eller bevisad förstöring av föremål och ämnen ska registreras.

När man använder tillrättavisande medel enligt lagen om grundläggande utbildning (kvarsittning, göra uppgifter efter skoldagen, avlägsnande från klassen/studielokalen/evenemang anordnat av skolan eller förbud att delta i undervisningen) ska åtgärden registreras och vårdnadshavaren underrättas. Innan eleven får kvarsittning, en skriftlig varning eller relegering för en viss tid ska den gärning eller försummelse som lett till åtgärden specificeras och eleven höras. Under kvarsittningen kan eleven få göra uppgifter eller få sitta tyst. När disciplinära medel enligt lagen om grundläggande utbildning (skriftlig varning och relegering för en viss tid) används ska vårdnadshavaren ges tillfälle att få säga sitt innan beslut fattas.

Fostrande samtal, kvarsittning, att låta eleven göra uppgifter under kvarsittningen, att låta eleven göra uppgifter efter skoldagen, avlägsnande av en elev som stör och riskerar säkerheten, beslagtagande av föremål eller ämnen, kontroll, förbud att delta i undervisningen, skriftlig varning och relegering för en viss tid ska anmälas till utbildningsanordnaren. En skriftlig redovisning av de krafttag som använts när en elev avlägsnats eller när föremål eller ämnen beslagtagits eller när eleven hållits fast ska dessutom lämnas till bildningsväsendets jurist.

- hur expertgruppen sammankallas och samtycke inhämtas samt gruppens enhetliga rutiner för behandling av en enskild elevs ärende

Det är viktigt att lärarna tar upp sin oro över eleven i ett tidigt skede med eleven och vårdnadshavarna och därigenom med dem som arbetar inom skolans elevvård. På så sätt kan en yrkesövergripande expertgrupp vid behov tillsättas som stöd för eleven så tidigt som möjligt.

Frågor som gäller enskilda elever behandlas i en yrkesövergripande expertgrupp, som tillsätts i samarbete med eleven och vårdnadshavarna. Expertgruppen väljer den ansvariga personen bland sina medlemmar. I gruppen ingår den personal i skolan som är central för barnets problem och eventuella externa aktörer samt barnets anhöriga. Det är viktigt att barnet medverkar aktivt i behandlingen av sin egen sak. Vårdnadshavaren ska ges tillfälle att medverka i behandlingen av barnets problem, om det är motiverat för ärendet. Barnet har beroende på sin ålder och utvecklingsnivå rätt att förbjuda att vårdnadshavaren medverkar i hanteringen av frågan. I detta fall bedömer en anställd från social- och hälsovårdsväsendet om barnets ärende är sådant att barnet kan förbjuda sina vårdnadshavare att medverka i behandlingen.

Hur elevens ärende tas upp i den yrkesövergripande expertgruppen, gruppens sammansättning och förfarandet inklusive samtycken beskrivs närmare i handboken för elevvård i Vanda. I handbokens bilagor finns också anvisningar om sekretess och hantering av personuppgifter samt om rätten att få uppgifter inom elevvården och den grundläggande utbildningen.

- hur elevvårdsjournaler utarbetas och förvaras, samt

I Vanda tillämpas en gemensam modell för elevvårdsjournaler. Enligt riktlinjerna i Vanda ska elevvårdsjournaler utöver ovanstående frågor enligt lagen om elev- och studerandevård också beskriva samarbetet med vårdnadshavarna i de

frågor som rör eleven. Det finns en särskild anvisning om förvaring och arkivering av elevvårdsjournaler.

- samarbetet med utomstående tjänsteleverantörer och samarbetspartner, såsom ungdomsarbetet, barnskyddet, specialistsjukvården och polisen

Elevvårdens samarbete i Vanda, regionen och skolan beskrivs i bild 2 i detta dokument. I handboken för elevvård och dess bilagor beskrivs det stadsspecifika samarbetet med bland annat:

- barnskyddet och skolan
- polisen och skolan

Anvisningar har också utarbetats bland annat om remisspraxis mellan specialistsjukvården och skolan.

I det gemensamma elevvårdsarbetet är det viktigt att ha och utveckla samarbetet även med de aktörer som arbetar med regionens ungdomar, såsom ungdomsväsendet, församlingarna och olika organisationer. Befintliga positiva samarbetsstrukturer ska stärkas ytterligare i och med att lagen om elev- och studerandevård träder i kraft.

Skolan beskriver i den skolspecifika elevvårdsplanen hur skolan samarbetar med bland annat regionala aktörer.

4. Ordlandet av samarbete mellan elevvården, eleverna och deras vårdnadshavare⁴⁷

Elevvården ska genomföras i samarbete med eleverna och vårdnadshavarna. Elevvårdsplanen ska beskriva på vilka sätt elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet främjas och samarbetet organiseras. Planen ska beskriva

- hur eleven och vårdnadshavaren tar del i planeringen, genomförandet och utvärderingen av den gemensamma och individuella elevvården, samt
- hur elever, vårdnadshavare och samarbetspartner informeras om principerna och praxis för den gemensamma och individuella elevvården

Skolan beskriver i den skolspecifika elevvårdsplanen:

- elevens och vårdnadshavarens medverkan i planeringen, genomförandet och bedömningen av den kollektiva och individuella elevvården samt
- information till elever, vårdnadshavare och samarbetspartner om principer och tillvägagångssätt inom den kollektiva och individuella elevvården.

⁴⁷ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 3 punkten

5. Genomförandet och uppföljningen av elevvårdsplanen⁴⁸

Utbildningsanordnaren ska följa upp genomförandet av elevvårdsplanen⁴⁹.

Elevvårdsplanen ska beskriva genom vilka åtgärder planen genomförs och följs upp⁵⁰. Hit hör vem som ansvarar för uppföljningen i skolan, vad som följs upp, med vilka metoder informationen samlas in och hur ofta uppföljningen sker. Dessutom ska man beskriva hur informationen behandlas och utnyttjas för att utveckla elevvården i skolan och hur elever, vårdnadshavare och samarbetspartner informeras om de mest centrala resultaten.

Genomförandet och uppföljningen av elevvårdsplanen är en del av utbildningsanordnarens egenkontroll. Utbildningsanordnaren ansvarar i samarbete med undervisningsväsendet och de myndigheter som ansvarar för elevvårdstjänsterna inom social- och hälsoväsendet för att egenkontroll av elevvården genomförs⁵¹.

I den skolspecifika elevvårdsplanen beskriver skolan åtgärderna för att genomföra och följa upp planen:

- den aktör i skolan som är ansvarig för uppföljningen
- de frågor som ska följas upp
- de metoder som ska användas för att samla in uppgifter
- tidsplan för uppföljningen

Dessutom beskrivs hanteringen och användningen av uppföljningsuppgifterna vid utveckling av skolans elevvård samt information om centrala resultat till elever, vårdnadshavare och nödvändiga samarbetspartner.

I Vanda sätter samordningsgruppen för elevvården upp målen för hur elevvårdens självkontroll ska tillämpas i den stads- och skolspecifika grundläggande utbildningen.

⁴⁸ Lag om elev- och studerandevård 13 § 2 mom. 5 punkten

⁴⁹ Lag om elev- och studerandevård 13 § 4 mom.

⁵⁰ Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om elev- och studerandevård 67/2013

⁵¹ Lag om elev- och studerandevård 26 § 1 mom.

Vanda

Vanda stad

Napsauta ja kirjoita toimiala

Napsauta ja kirjoita osoite

Napsauta ja kirjoita puhelinnumero